

Vergaderjaar 2021–2022

27 830

Materieelprojecten

Nr. 345

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2021

In januari 2021 heeft het lid Fritsma vragen over de radar in Wier gesteld. In de beantwoording daarvan (Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 1838 van 26 februari 2021) heeft voormalig Staatssecretaris Visser toegelicht dat Defensie de hoogste prioriteit geeft aan het onderzoeken en aanpakken van de oorzaak van het te hoge geluidsniveau. Met deze brief licht ik u in over de stand van zaken.

Thales heeft met Defensie verscheidene maatregelen onderzocht en getest. Om snel resultaat te kunnen behalen is gestart met eenvoudiger te realiseren maatregelen. Met deze maatregelen is echter nog geen geluidsreductie gerealiseerd. Hierdoor veroorzaakt de radar nog altijd geluidshinder en voldoet niet aan de geluidsnormen voor de avond- en nachtelijke uren. Ik heb begrip voor de zorgen van de omwonenden daaromtrent. Ook blijven de beperkingen in het operationele gebruik van de radar hierdoor van kracht. Zolang de radar nog niet aan de geluidsnorm voldoet en er nog geen merkbare reductie is aangetoond, blijft het gebruik van de radar beperkt van maandag tot en met vrijdag van 08:00 tot 19:00 uur.

Sinds eind 2020 heeft Defensie contact onderhouden met de gemeente Waadhoeke en de inwoners van Wier. In die gesprekken kwam ook de mogelijkheid voor het plaatsen van een koepel ter sprake. Om deze reden en het feit dat een geluidsreductie uitbleef, heeft Defensie afgelopen zomer samen met Thales onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor het plaatsen van een koepel over de SMART-L radar. Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van het onderzoek en de conclusie die Defensie daaraan verbindt.

Uit het onderzoek blijkt dat het plaatsen van een koepel over de radar in Wier mogelijk is. De koepel zal naar verwachting het geluidsniveau merkbaar kunnen reduceren. Mogelijk zal de radar ook met koepel nog niet volledig kunnen voldoen aan de geluidsnormen voor de nachtelijke

uren. Daarom blijft Defensie ook werken aan andere maatregelen om het geluidsniveau te reduceren.

Om te voorkomen dat de koepel de prestaties van de radar negatief beïnvloedt, moet de radar wel worden aangepast. Het plaatsen van de koepel en het aanpassen van de radar betekent dat de radar tijdens deze werkzaamheden tijdelijk niet kan functioneren. Het plaatsen van een koepel is daarmee voor Defensie een ingrijpende maatregel. Echter, gezien het overschrijden van de geluidsnorm en de geluidbeleving in de omgeving, acht ik het noodzakelijk om de koepel over de radar te plaatsen. Het realiseren van een koepel over de radar in Wier zal echter niet van de ene op de andere dag mogelijk zijn. De verwachting is dat dit ongeveer twee jaar zal duren in verband met de bouw van de constructie en benodigde vergunningen.

Op 29 september jl. heeft Defensie in het gesprek met wethouder Tol van de gemeente Waadhoeke en de Kerngroep Wier het besluit medegedeeld dat Defensie een koepel over de SMART-L radar zal plaatsen en welke termijnen daarmee gemoeid zijn. Tevens is besproken dat de gemeente en omwonenden nader zullen worden betrokken bij de te nemen maatregelen. De omwonenden van de radar worden gelijktijdig met de verzending van deze brief geïnformeerd over deze besluiten.

In dit gesprek tussen wethouder Tol, de Kerngroep Wier en Defensie is afgesproken dat de aanvullende geluidsmaatregelen in overleg met de gemeente en de kerngroep samen worden voorbereid en uitgevoerd. Zo kunnen de omwonenden meedenken over de verdere ontwikkeling van geluidsmaatregelen en de keuzes die Defensie daarin maakt. Defensie wil ook bezien op welke aspecten de gemeente en inwoners keuzes kunnen meebepalen. Op korte termijn wil Defensie in gesprek gaan met de Kerngroep Wier om te bespreken hoe we hier gezamenlijk invulling aan kunnen geven. Een transparante werkwijze is van groot belang om het vertrouwen te versterken en gezamenlijk tot de best mogelijke oplossing(en) te komen.

Naast de bestaande noordelijke SMART-L radar in Wier wordt er gewerkt aan verscheidene analyses en onderzoeken omtrent de RCR-procedure voor de zuidelijke SMART-L radar in Herwijnen. Deze analyses en onderzoeken worden uitgevoerd naar aanleiding van de motie van het lid Van Helvert c.s. (Kamerstuk 27 830, nr. 332), die ziet op het stoppen van de RCR-procedure voor de SMART-L radar in Herwijnen. De uitkomsten van deze analyses en onderzoeken maken het mogelijk om een zorgvuldige afweging te maken tussen de motie, het nationaal veiligheidsbelang van de bewaking van het luchtruim en een zorgvuldige inpassing in de omgeving. Ik verwacht u daarover binnen enkele weken te kunnen informeren. Zoals voormalig Staatssecretaris Visser heeft toegelicht in (Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 1838) (pagina 11), worden voor beide radars tenminste dezelfde geluidsmaatregelen toegepast. De zuidelijke SMART-L radar zal, ongeacht de locatie, ook worden voorzien van een koepel. Ook zal voor de omgeving van de toekomstige locatie van de zuidelijke SMART-L radar expliciet aandacht worden geschonken aan het betrekken van de omgeving, zoals hierboven geschetst. In afwachting van duidelijkheid over de RCR-procedure in Herwijnen, wordt de gemeente West Betuwe gelijktijdig met de verzending van deze brief geïnformeerd over deze besluiten.

De Minister van Defensie,
H.G.J. Kamp